

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Program Aktywny samorząd

Moduł III

Warszawa, marzec 2026 r.

Podsumowanie realizacji programów mieszkaniowych z pakietu programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność”

W ramach programu „S-A-M!” **Dostępne mieszkanie** podpisano **łącznie 129 umów na dopłatę** do kosztów zmiany mieszkania na pozbawione barier architektonicznych, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem, **na łączną kwotę 13,5 mln.**

W ramach programu „S-A-M!” **Mieszkanie dla absolwenta** podpisano **łącznie 295 umów na dofinansowanie** kosztów wynajęcie wolnego od barier architektonicznych mieszkania na okres poszukiwania pracy i rozpoczęcia zatrudnienia, **na łączną kwotę ponad 26 mln.**

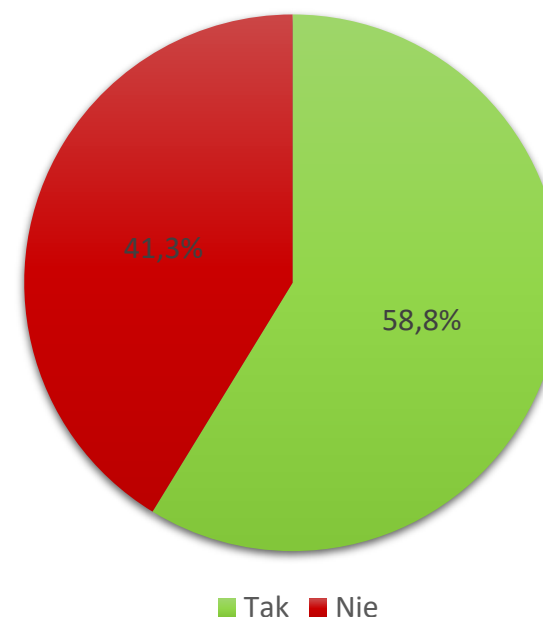
Dane według stanu na dzień 21 stycznia 2026 r.

Podsumowanie realizacji programów mieszkaniowych z pakietu programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” - MDA wynik ewaluacji

Ponad połowa beneficjentów (58,8%), którzy wzięli udział w badaniu, **podjęła zatrudnienie w wyniku udziału w programie.**

Odsetek beneficjentów programu podejmujących zatrudnienie (58,8%) w wyniku programu jest niemal **dwukrotnie wyższy niż średnia krajowa dla osób z niepełnosprawnościami**, co potwierdza **skuteczność zastosowanego modelu wsparcia** w zakresie wsparcia zawodowego.

Czy korzystanie w ramach Projektu z mieszkania spowodowało podjęcie przez Pana/ią pracę?

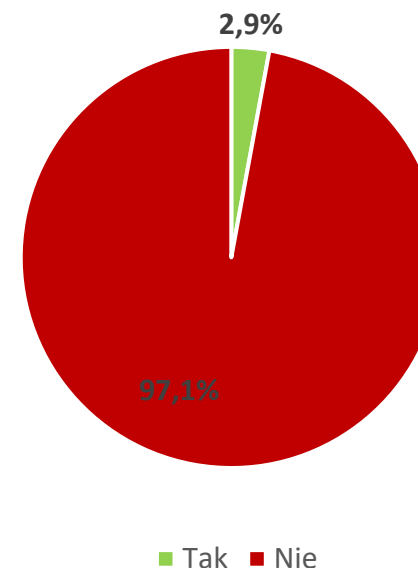
Podsumowanie realizacji programów mieszkaniowych z pakietu programu „Samodzielność-Aktywność-Mobilność” - DM wynik ewaluacji

Inicjatywa o **dużym znaczeniu społecznym**, która wpłynęła na realną poprawę jakości życia, w tym zwiększenie mobilności, poczucie bezpieczeństwa i komfort codziennego funkcjonowania.

Doświadczenia osób, które wzięły udział w badaniu, pokazują, że **uzyskane wsparcie umożliwiło im przeprowadzkę do mieszkań dostosowanych do potrzeb**.

Zmiana miejsca zamieszkania poprawiła ich codzienne funkcjonowanie i poczucie stabilizacji, co potwierdza skuteczność programu w wymiarze jakościowym.

Czy bez udziału w programie byłby/aby Pan/Pani w stanie zakupić mieszkanie dostosowane do indywidualnych potrzeb?
(badanie ilościowe z beneficjentami)

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III) realizacja od 2026 roku

Program „Aktywny samorząd” Moduł III – likwidacja barier w dostępie do mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta pomocy:

Zadanie 1 – pomoc w zamianie architektonicznie niedostępnego mieszkania **na mieszkanie spełniające indywidualne kryterium dostępności**, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem;

Zadanie 2 - pomoc w wynajęciu samodzielnego mieszkania, które spełnia indywidualne kryterium dostępności.

Włączenie do programu „Aktywny samorząd” dotychczasowych instrumentów pomocy przewidzianych w pakiecie **„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta i Dostępne mieszkanie.**

(ujednolicony, spójny oraz efektywny sposób ich wdrażania na poziomie lokalnym, jednolite standardy, lepszą jakość).

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III)

Warunki uczestnictwa osoby z niepełnosprawnością w programie **w Module III Zadanie 1:**

- * znaczny stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności oraz dysfunkcja narządu ruchu uniemożliwiająca poruszanie się bez użycia wózka lub **powodująca problemy w samodzielny poruszaniu się w użytkowanym mieszkaniu lub wyjście z budynku,**

lub:

- znacznym lub umiarkowanym stopień niepełnosprawności lub w przypadku osób do 16 roku życia - orzeczenie o niepełnosprawności oraz **dysfunkcja narządu wzroku (całkowity lub prawie całkowity brak wzroku)** (zdefiniowano w Zasadach(...), w rozdziale XII w pkt 4),
- * dokumentacja fotograficzna, o barierach architektonicznych w mieszkaniu i/lub w budynku, w tym uniemożliwiających samodzielne wyjście na zewnątrz na poziom zero,
- * dysponowanie tytułem prawnym do lokalu na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.

W przypadku, gdy wniosek dotyczy osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej, wniosek składa jej opiekun prawny.

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III)

Warunki uczestnictwa osoby z niepełnosprawnością w programie **w Module III:**

Zadanie 2:

- * znaczny stopień niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu lub **wzroku** - umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- * **status absolwenta** szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej, uzyskany **w okresie 60 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku**, lub osoba opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, lub osoba opuszczająca warsztat terapii zajęciowej (WTZ),
- * brak własnego, samodzielnego mieszkania w miejscowości realizowanej aktywności,
- * umowa wynajęcia mieszkania, spełniającego kryteria dostępności dla beneficjenta,
- * zatrudnienie lub poszukiwanie pracy.

Częstotliwość udzielania pomocy w ramach Modułu III:

Zadanie 1 – pomoc jest jednorazowa.

Zadanie 2 – pomoc jest udzielana **maksymalnie do 36 miesięcy**, przy czym **po upływie pierwszych 12 miesięcy** dofinansowania warunkiem udzielenia dalszej pomocy i zawarcia umowy dofinansowania jest **wykazanie zatrudnienia przez beneficjenta**, a **okres dofinansowania dotyczy roku bieżącego**, w ramach środków którymi dysponuje powiat.

W przypadku Zadania 2 **dofinansowanie ulega stopniowemu obniżeniu** i wynosi:

- * od 1 do 12 miesięcy – 100% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 100% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego,
- * od 13 do 24 miesięcy – 70% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 70% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego,
- * od 25 do 36 miesięcy – 40% kosztów najmu, nie więcej jednak niż 40% miesięcznej wysokości maksymalnej kwoty dofinansowania dla danej lokalizacji wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego.

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III)

Refundacja poniesionych kosztów w Module III może dotyczyć:

w przypadku **Zadania 1** – kosztów zakupu mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, poniesionych **do 90 dni przed dniem złożenia wniosku**,

w przypadku **Zadania 2** – kosztów wynajęcia mieszkania poniesionych **do 90 dni przed dniem złożenia wniosku**.

Termin **rozpoczęcie naborów** wniosków o dofinansowanie poprzez Systemu Obsługi Wsparcia (SOW) **w przypadku modułu III programu „Aktywny samorząd” - w dniu 2 kwietnia 2026 r. (wyjątek 2026 rok – w kolejnych latach nie później niż I kwartale każdego roku)**.

Nabór trwa do dnia 4 grudnia 2026 roku (wnioski złożone w danym roku, pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym ale nie zrealizowane z powodu braku środków finansowych PFRON są rozpatrywane w kolejnym roku realizacji – możliwie w pierwszej kolejności).

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III)

W przypadku **Modułu III Zadanie 1** dofinansowanie dotyczy dopłaty do zamiany architektonicznie niedostępnego mieszkania na mieszkanie, znajdujące się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne **opuszczenie budynku aż do poziomu zero** przed budynkiem, które spełnia **indywidualne kryterium dostępności dla Beneficjenta**.

Wysokość dofinansowania stanowi **różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego**, nie może być jednak większa niż równowartość iloczynu 15 m² i wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych, ogłaszanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego w programie „Mieszkanie na Start” **na dany kwartał, w którym został złożony wniosek**, obowiązującej dla lokalizacji mieszkania nabywanego.

PFRON publikuje kwartalne wartości maksymalnej kwoty dofinansowania na witrynie PFRON

Uwaga! Mieszkanie **nie może zostać zakupione od osób spokrewnionych** (definicja pokrewieństwa uregulowana z zasadach, w rozdziale XII w pkt 5).

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III) Tryb realizacji Moduł III Zadanie 1:

- Decyzja w sprawie wysokości dofinansowania jest podejmowana przez Realizatora z uwzględnieniem maksymalnej kwoty dofinansowania **obowiązującej na dany kwartał, w którym został złożony wniosek.**
- Realizator maksymalnie **do 20 dni roboczych** od daty złożenia kompletnego wniosku i **informuje** Wnioskodawcę o pozytywnym lub negatywnym **rozpatrzeniu wniosku.**
- **Umowa dofinansowania zawierana jest po weryfikacji pozytywnej wniosku i zabezpieczeniu środków z PFRON** na podstawie decyzji Realizatora w sprawie przyznania dofinansowania.
- **W ciągu 180 dni kalendarzowych** od podpisania umowy dofinansowania, Beneficjent przedstawia Realizatorowi umowę sprzedaży mieszkania niedostępnego oraz umowę zakupu mieszkania bez barier lub umowę zamiany tych mieszkań, z których wynika różnica wartości obu mieszkań. **Rzeczywiste dofinansowanie i wypłata środków obejmuje wyłącznie dopłatę wynikającą z różnicy wartości mieszkań.**
- Środki udzielonego dofinansowania przekazywane są niezwłocznie na rachunek bankowy Beneficjenta na podstawie zawartej umowy, **maksymalnie w ciągu 15 dni kalendarzowych** od udokumentowania Realizatorowi programu różnicy wartości mieszkań.

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III)

W przypadku **Modułu III Zadanie 2** dofinansowanie dotyczy dofinansowania na wynajem lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, które spełnia indywidualne kryterium dostępności dla Beneficjenta.

Maksymalna wysokość dofinansowania miesięcznego kosztu wynajęcia lokalu mieszkalnego spełniającego indywidualne kryterium dostępności dla beneficjenta zależy od:

- **lokalizacji przedmiotu dofinansowania**, w trzech poziomach różnicowania:
miasto wojewódzkie, gminy sąsiadujące bezpośrednio z miastem wojewódzkim,
pozostałe gminy w danym województwie;
- aktualnej wartości średnich wskaźników przeliczeniowych kosztu odtworzenia **1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych** obowiązującej na poszczególnych poziomach terytorialnych, ogłaszanej przez Bank Gospodarstwa Krajowego w programie „Mieszkanie na Start” na dany kwartał;
- **sposobu poruszania się beneficjenta** (różnicowanie dla osób poruszających się przy pomocy wózka inwalidzkiego oraz pozostałych osób).

PFRON publikuje kwartalne wartości maksymalnej kwoty dofinansowania na witrynie PFRON.

Program „Aktywny samorząd” (Moduł III) Tryb realizacji Modułu III Zadanie 2

- Wysokość dofinansowania jest wyliczana według danych i informacji obowiązujących na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie.
- **W ciągu 90 dni kalendarzowych** od przekazania **informacji o pozytywnym rozpatrzeniu wniosku i zabezpieczeniu środków z PFRON**, Beneficjent przedstawia Realizatorowi **umowę najmu mieszkania** wraz z oświadczeniem, że wynajmowane mieszkanie spełnia indywidualne kryterium dostępności.
- Umowa na dofinansowanie najmu mieszkania zawierana jest po przedstawieniu umowy najmu. **Okres dofinansowania dotyczy kosztów wynajmu w bieżącym roku (maksymalnie do dnia 31 stycznia następnego roku, w ramach środków którymi dysponuje powiat).**
- Wnioskodawca składa wnioski w każdym roku odrębnie, maksymalnie łącznie do 36 miesięcy.
- Środki udzielonego dofinansowania przekazywane są na rachunek bankowy Beneficjenta na podstawie zawartej umowy, **w terminie do 10 dnia każdego miesiąca.**

Moduł III Zadanie 2 - dodatkowe warunki:

- W zadaniu 2 **nie mogą ze wsparcia powtórnie** skorzystać osoby, które otrzymywały wsparcie w programie „S-A-M!” **Mieszkanie dla absolwenta**.
- Mieszkanie **nie może** być wynajmowane **od osób spokrewnionych** (definicja pokrewieństwa uregulowana z zasadach – rozdział XII pkt 5.).
- **Przez pierwsze 12 miesięcy** Wnioskodawca jest zobowiązany do **aktywnego poszukiwania pracy** – co wynika z zapisów umowy o dofinansowanie.

Dziękuję za uwagę.